

РЕАЛІЗАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ЯК ЗАСОБУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ НА ПРИКЛАДІ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

PUBLIC AWARENESS OF EUROPEAN AND EURO-ATLANTIC INTEGRATION TO ATTRACT INVESTMENT ON THE EXAMPLE OF THE BLACK SEA REGION OF UKRAINE

На сучасному етапі розвитку в економіці України є проблема залучення інвестицій. Різні країни Європейського Союзу та інші країни готові інвестувати в українську економіку. Інвестиції розвивають економіку України: підтримують малий та середній бізнес, упроваджують новітні технології, удосконалюють органи державної влади тощо. Необхідно активізувати іноземне інвестування у Причорноморському (південному) регіоні. На основі даних статистики показано, що найбільш стабільний приріст обсягів експорту товарів спостерігається в економіці Миколаївської області, що свідчить про розвиток проєктів і програм європейської та євроатлантичної інтеграції. На основі статистичних даних виявлено нестабільний приріст обсягів імпорту товарів, що показує не досить суттєвий негативний вплив на економіку Причорноморського регіону України. У результаті аналізу досліджено приріст прямих іноземних інвестицій в економіку Причорноморського регіону України, що покаже недостатньо ефективний розвиток регіону.

Ключові слова: розвиток, прями іноземні інвестиції, реалізація, Причорноморський регіон, експорт, імпорт, програма «Басейн Чорного моря».

На современном этапе развития в экономике Украины существует проблема

привлечения инвестиций. Разные страны Европейского Союза и другие страны готовы инвестировать в украинскую экономику. Инвестиции развивают экономику Украины: поддерживают малый и средний бизнес, внедряют новейшие технологии, совершенствуют органы государственной власти и др. Необходимо активизировать иностранное инвестирование в Причерноморском (южном) регионе. На основе данных статистики показано, что наиболее стабильный прирост объемов экспорта товаров наблюдается в экономике Николаевской области, который свидетельствует о развитии проєктов и программ европейской и евроатлантической интеграции. На основе статистических данных выявлен нестабильный прирост объемов импорта товаров, что показывает не достаточно существенное негативное влияние на экономику Причерноморского региона Украины. В результате анализа исследован прирост прямых иностранных инвестиций в экономику Причерноморского региона Украины, что показывает недостаточно эффективное развитие региона.

Ключевые слова: развитие, прямые иностранные инвестиции, реализация, Причерноморский регион, экспорт, импорт, программа «Басейн Черного моря».

УДК 658.33

<https://doi.org/10.32843/bses.66-6>

Кулаков О.О.

к.е.н.,

головний спеціаліст відділу міжнародного та міжрегіонального співробітництва управління зовнішньоекономічних відносин Департамент інвестиційно-інноваційного розвитку і зовнішніх відносин Донецької обласної державної адміністрації

Kulakov Oleksii

Donetsk Regional State Administration

At the present stage of development in the economy of Ukraine there is the problem of attracting investment. Various countries of the European Union and other countries are ready to invest in the Ukrainian economy. Investments develop the economy of Ukraine, namely, support small and medium-sized businesses, introduce the latest technologies, improve public authorities and more. It is necessary to intensify foreign investment in the Black Sea (southern) Region. Based on statistics, the most stable increase in exports of goods is observed in the economy of Mykolaiv region, which indicates the development of projects and programs of European and Euro-Atlantic integration, but in Donetsk, Odessa and Kherson regions unstable increase in exports of goods, so it is necessary to increase projects and programs European and Euro-Atlantic integration to attract investment, as well as increase the implementation of international experience exchange programs for small and medium-sized businesses. Based on statistical data, the unstable increase in imports of goods was revealed, which does not show the significant negative impact on the economy of the Black Sea Region of Ukraine, but it is necessary to increase investment efficiency and implement investment projects. As the result of the analysis the growth of foreign direct investment in the economy of the Black Sea Region of Ukraine is investigated, which shows insufficiently effective development of the economy of the Black Sea Region of Ukraine, therefore it is necessary to increase the attraction of foreign investments in the economy, to support small and medium business in the economy and to introduce international experience exchange programs for small and medium business in the economy of the Black Sea Region of Ukraine, etc. It is considered that to increase the implementation of projects and programs of European and Euro-Atlantic integration to attract investment in the Black Sea Region of Ukraine it is necessary to perform the following actions: implement anti-corruption programs, realization training for civil servants of Ukraine, introduce international experience exchange programs, etc.

Key words: development, foreign direct investment, realization, Black Sea Region, exporting, importing, Black Sea Basin program.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку в економіці України є проблема залучення інвестицій. Різні країни Європейського Союзу та інші країни готові інвестувати в українську економіку. Інвестиції розвивають економіку України: підтримують малий та середній бізнес, упроваджують новітні технології, удосконалюють органи державної влади тощо. Необхідно активізувати іноземне інвестування у Причорноморському (південному) регіоні, а саме в Одеській, Миколаївській, Херсонській та Донецькій областях, адже

всі ці області беруть участь у програмі «Басейн Чорного моря». Актуальності набувають сучасні проблеми реалізації європейської та євроатлантичної інтеграції як засобу залучення інвестицій в економіку на прикладі Причорноморського регіону України в контексті інвестиційно-інноваційної діяльності економіки України, адже дослідження цих проблем потрібне для зростання інвестиційної привабливості країни та її областей. Удосконалення та розвиток інвестування сприятимуть розвитку економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам європейської та євроатлантичної інтеграції у Причорноморському регіоні України присвячено низку публікацій вітчизняних учених-економістів. Н.В. Ушенко досліджував моніторинг зовнішньоторговельної діяльності України з країнами Європейського Союзу [1, с. 31]. Т.В. Стройко розглядає економічні механізми реалізації інституційної моделі Європейського Союзу [2, с. 49]. У дослідженнях У.Л. Сторожилова приділено увагу проблемам розвитку Причорноморського економічного району в контексті публічного управління та європейської інтеграції [3, с. 126]. У працях Е.Г. Жнакіної досліджено механізм формування умов для реалізації інноваційного потенціалу регіону в контексті європейської інтеграції [4, с. 41]. А.С. Маловичко висвітлює інтеграцію України до транспортно-логістичної системи Європейського Союзу [5, с. 56]. У дослідженнях Н.В. Дзюбановської приділяється увага підходу до компаративного аналізу міжнародної торгівлі Європейського Союзу [6, с. 246]. О.О. Карпенко аналізує перспективи розвитку консалтингової діяльності в Україні на основі європейського досвіду [7, с. 55]. Т.Г. Самойленко досліджує перспективні напрями використання досвіду Європейського Союзу для розвитку малого підприємництва на сільських територіях України [8, с. 31].

Відзначаючи вагомий внесок вітчизняних учених-економістів у розв'язання питань теорії та практики сучасних проблем європейської та євроатлантичної інтеграції, слід зауважити, що недостатньо досліджено сучасні проблеми реалізації європейської та євроатлантичної інтеграції як засобу залучення інвестицій в економіку на прикладі Причорноморського регіону України в контексті інвестиційно-інноваційної діяльності економіки України.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз сучасних проблем реалізації європейської та євроатлантичної інтеграції як засобу залучення інвестицій в економіку на прикладі Причорноморського регіону України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Потрібно дослідити основні показники розвитку Причорноморського регіону України для аналізу сучасних проблем реалізації європейської та євроатлантичної інтеграції як засобу залучення інвестицій в економіку на прикладі Причорноморського регіону України.

Проаналізуємо приріст обсягів експорту товарів в економіці Причорноморського регіону України (табл. 1).

Як видно з табл. 1, найбільш стабільний приріст обсягів експорту товарів спостерігається в економіці Миколаївської області, що свідчить про розвиток проєктів і програм європейської та євроатлантичної інтеграції, особливо для представ-

ників бізнесу, отже, є позитивний вплив на економіку Причорноморського регіону України. Але в Донецькій, Одеській та Херсонській областях нестабільний приріст обсягів експорту товарів, що потребує підвищення реалізації проєктів і програм європейської та євроатлантичної інтеграції для залучення інвестицій, а також збільшення впровадження програм обміну міжнародним досвідом для представників малого та середнього бізнесу.

Таблиця 1

Приріст обсягів експорту товарів в економіці Причорноморського регіону України, 2018–2020 рр. (тис дол. США) [9]

№	Показники	Роки		
		2018	2019	2020
1	Донецька область	109,3	95,6	85,0
2	Миколаївська область	111,2	101,9	104,5
3	Одеська область	92,0	83,0	98,3
4	Херсонська область	93,4	99,3	104,7

Джерело: офіційні дані статистики [9]

Проаналізуємо приріст обсягів імпорту товарів в економіці Причорноморського регіону України на рис. 1. Як видно з рисунку, приріст обсягів імпорту товарів є нестабільним, що показує не досить суттєвий негативний вплив на економіку Причорноморського регіону України. Але необхідно підвищувати ефективність інвестування та впроваджувати інвестиційні проєкти.

Дані приросту обсягів експорту та імпорту товарів в економіці Причорноморського регіону України не показують економічного розвитку областей за рахунок інвестицій у результаті реалізації проєктів і програм європейської та євроатлантичної інтеграції. Потрібно проаналізувати дані, що відображають приріст прямих іноземних інвестицій в економіці Причорноморського регіону України (рис. 2).

Як видно з рис. 2, приріст прямих іноземних інвестицій в економіці Причорноморського регіону України є нестабільним, що показує недостатньо ефективний розвиток економіки регіону. Необхідно підвищувати залучення іноземних інвестицій в економіку Причорноморського регіону, підтримувати малий та середній бізнес в економіці регіону та запроваджувати програми обміну міжнародним досвідом для представників малого і середнього бізнесу в економіці Причорноморського регіону України тощо.

Для підвищення реалізації проєктів і програм європейської та євроатлантичної інтеграції для залучення інвестицій у Причорноморський регіон України необхідно виконати такі дії:

- 1) упроваджувати програми боротьби з корупцією;
- 2) реалізовувати підвищення кваліфікації для державних службовців України;
- 3) запроваджувати програми обміну міжнародним досвідом для представників малого та середнього бізнесу;

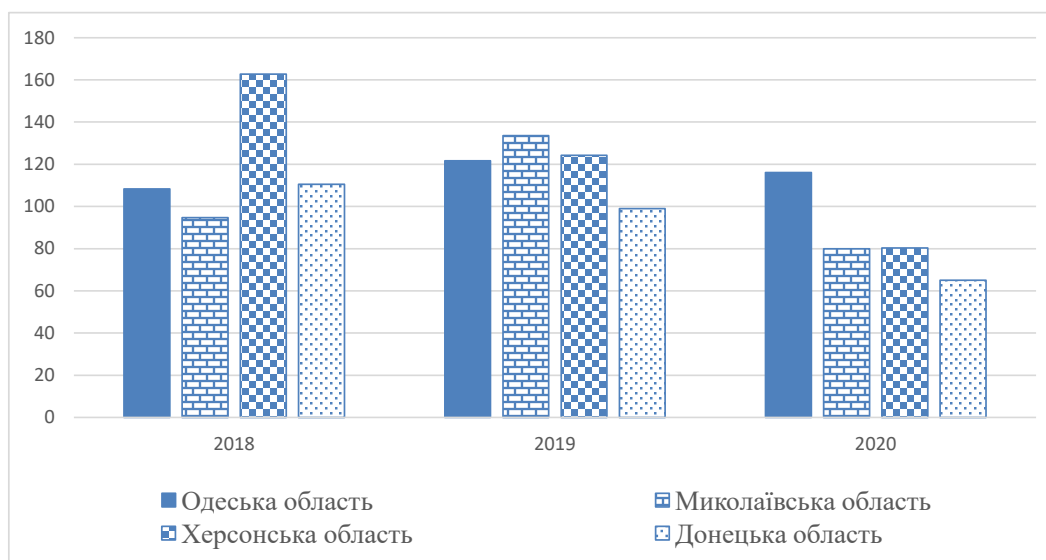

Рис. 1. Приріст обсягів імпорту товарів в економіці Причорноморського регіону України, 2018–2020 рр. (тис дол. США) [9]

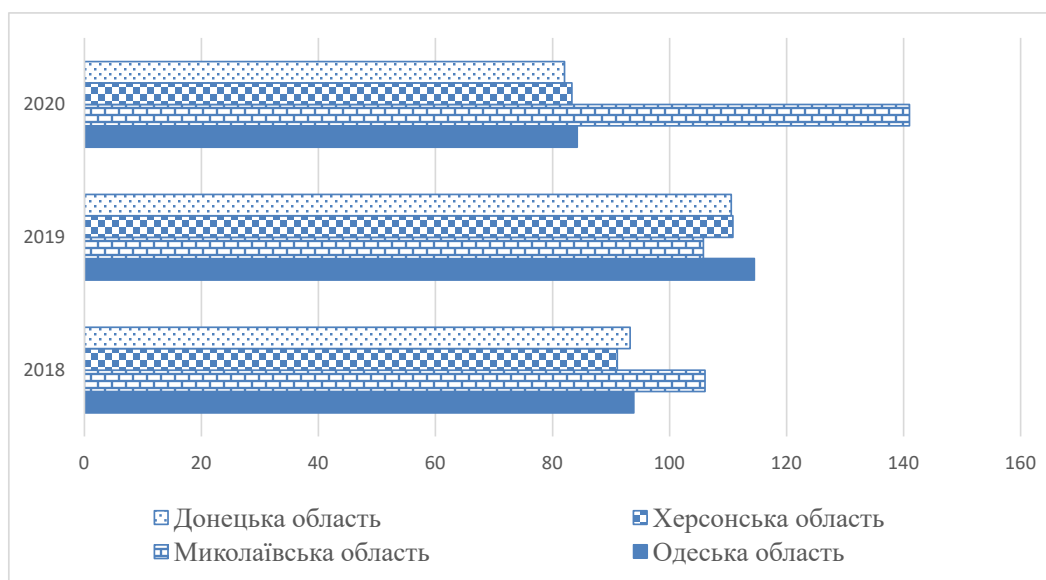

Рис. 2. Приріст прямих іноземних інвестицій в економіці Причорноморського регіону України

Джерело: розраховано за даними статистики [9]

4) знижувати податки для представників малого та середнього бізнесу;

5) упроваджувати програми підтримки малого та середнього бізнесу.

Висновки з проведеного дослідження. Проведене дослідження показує важливість реалізації європейської та євроатлантичної інтеграції як засобу залучення інвестицій в економіку Причорноморського регіону України. Найбільш стабільний приріст обсягів експорту товарів спостерігається в економіці Миколаївської області, що свідчить про розвиток проєктів і програм європейської та євроатлантичної інтеграції, але в Донецькій, Одеській та Херсонській областях не-

більний приріст обсягів експорту товарів, отже, потрібне підвищення реалізації проєктів і програм європейської та євроатлантичної інтеграції для залучення інвестицій, а також збільшення впровадження програм обміну міжнародним досвідом для представників малого та середнього бізнесу. На основі статистичних даних виявлено нестабільний приріст обсягів імпорту товарів, що показує не досить суттєвий негативний вплив на економіку Причорноморського регіону України, але необхідно підвищувати ефективність інвестування та впроваджувати інвестиційні проєкти. У результаті аналізу досліджено приріст прямих іноземних інвестицій в економіці Причорноморського регіону

України, що показує недостатньо ефективний розвиток економіки регіону, тому необхідно підвищувати залучення іноземних інвестицій в економіку Причорноморського регіону, підтримувати малий та середній бізнес та запроваджувати програми обміну міжнародним досвідом для представників малого та середнього бізнесу в економіці Причорноморського регіону тощо. Для підвищення реалізації проєктів і програм європейської та євроатлантичної інтеграції для залучення інвестицій у Причорноморський регіон України необхідно виконати такі дії: впроваджувати програми боротьби з корупцією, реалізовувати підвищення кваліфікації для державних службовців України, запроваджувати програми обміну міжнародним досвідом для представників малого та середнього бізнесу, знижувати податки для представників малого та середнього бізнесу, впроваджувати програми підтримки малого та середнього бізнесу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ушенко Н.В., Казмірчук В.С. Моніторинг зовнішньоторговельної діяльності України з країнами Європейського Союзу. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 36(1). С. 30–33.
2. Стройко Т.В., Максютенко О. Економічні механізми реалізації інституційної моделі Європейського Союзу. *Причорноморські економічні студії*. 2016. № 11. С. 48–51.
3. Сторожилова У.Л. Розвиток Причорноморського економічного району в контексті публічного управління та європейської інтеграції. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 21. С. 125–131.
4. Жнакіна Е.Г. Механізм формування умов для реалізації інноваційного потенціалу регіону в контексті європейської інтеграції. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 28(1). С. 40–43.
5. Маловичко А.С. Інтеграція України до транспортно-логістичної системи Європейського Союзу. *Причорноморські економічні студії*. 2016. № 7. С. 55–58.
6. Дзюбановська Н.В. Підхід до компаративного аналізу міжнародної торгівлі європейського союзу. *Причорноморські економічні студії*. 2016. № 11. С. 245–250.
7. Карпенко О.О. Перспективи розвитку консалтингової діяльності в Україні на основі європейського досвіду. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 27(1). С. 54–58.
8. Самойленко Т.Г. Перспективні напрями використання досвіду Європейського Союзу для розвитку малого підприємництва на сільських територіях

України. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 41. С. 30–34.

9. Державна служба статистики України. Київ, 1991. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 05.07.2021).

REFERENCES:

1. Ushenko N.V., Kazmirchuk V.S. (2018) Monitoryng zovnishnotorhovelnnoi diialnosti Ukrainy z krainamy Yevropeiskoho Soiuzu [Monitoring of Ukraine's foreign trade activity with the countries of the European Union]. *Black Sea Economic Studies*, no. 36(1), pp. 30–33.
2. Stroiko T.V., Maksyutenko O. (2016) Ekonomichni mekhanizmy realizatsii instytutsiinoi modeli Yevropeiskoho Soiuzu [Economic mechanisms for implementing the institutional model of the European Union]. *Black Sea Economic Studies*, no. 11, pp. 48–51.
3. Storozhylova U.L. (2017) Rozvytok Prychornomorskoho ekonomichnoho raionu v konteksti publicnoho upravlinnia ta yevropeiskoi intehratsii [Development of the Black Sea Economic Region in the context of public administration and European integration]. *Black Sea Economic Studies*, no. 21, pp. 125–131.
4. Zhnakina E.H. (2018) Mekhanizm formuvannia umov dla realizatsii innovatsiinoho potentsialu rehionu v konteksti yevropeiskoi intehratsii [The mechanism of formation of conditions for realization of innovative potential of the region in the context of European integration]. *Black Sea Economic Studies*, no. 28(1), pp. 40–43.
5. Malovychko A.S. (2016) Intehratsiia Ukrainy do transportno-lohistychnoi systemy Yevropeiskoho Soiuzu [Integration of Ukraine into the transport and logistics system of the European Union]. *Black Sea Economic Studies*, no. 7, pp. 55–58.
6. Dziubanovska N.V. (2016) Pidkhyd do komparatyvnoho analizu mizhnarodnoi torhivli yevropeiskoho soiuzu [The approach to the comparative analysis of the European Union's international trade]. *Black Sea Economic Studies*, no. 11, pp. 245–250.
7. Karpenko O.O. (2018) Perspektyvy rozvytku konsal'tynhovoї diialnosti v Ukraini na osnovi yevropeiskoho dosvidu [Prospects for the development of consulting activities in Ukraine based on European experience]. *Black Sea Economic Studies*, no. 27(1), pp. 54–58.
8. Samoilenko T.H. (2019) Perspektyvni napriamy vykorystannia dosvidu Yevropeiskoho Soiuzu dla rozvytku maloho pidpriemnytstva na sil'skykh terytoriakh Ukrainy [Perspective directions of using the experience of the European Union for the development of small business in rural areas of Ukraine]. *Black Sea Economic Studies*, no. 41, pp. 30–34.
9. State Statistics Service of Ukraine. Kyiv, 1991. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 05 July 2021).